

Svarbiausia, pasiimkite tikėjimo skydą, su kuriuo užgesinsite visas liepsnojančias piktojo strėles /Ef 6,16/

2018 m. rugsėjis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys **Nr. 8 (192)**

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X (internete ISSN 2424-4341)

Po pamaldų ant Dubingių kalno buv. bažnyčios vietoje

Širdies troškimas

Turbūt kiekvienas norėtų būti geras žmogus, tik dažniausiai nežinome, kaip to pasiekti, ir, vadovaudamiesi klaidingu požiūriu į save, pasirenkame ne tą kelią.

Jeigu suprastume, kad patys savo jėgomis negalime tapti iš tiesų gerais žmonėmis, viskas būtų daug paprasčiau. Neeikvotume jėgų tušties klaidžiojimams, bet ieškotume tikros išeities. Deja, iš tiesų pripažinti savo bejėgiškumą mums nėra būdinga, ir mes iš visų jėgų bandome atlikti neįveikiamą užduotį.

Žmonijos praeityje tai vyko ne vieną kartą. Pažvelkime į vieną praeities įvykį, kuris ypač ryškiai leidžia pamatyti, kaip tai atsitinka.

Beveik prieš du tūkstančius metų žmogus, vardu Saulius, ne tik pats visomis jėgomis bandė save tobulinti eidamas klaidos keliu, bet ir persekiojo tuos, kurie pasirinko tiesą.

Vieną dieną jį ištiko antgamtinė pagava, ir Saulius pamatė savo paklydimo dydį. Nuo tos dienos jo širdyje negeso troškimas, kad jo amžininkai taip pat suprastų savo klaidą. Daugelis jų, kaip ir jis, visomis jėgomis stengėsi būti gerais žmonėmis ir nė už ką nesutiko pripažinti, kad patys niekada nepajėgs to pasiekti. Jie paniekino vienintelį įmanomą būdą tapti tikrai dorais ir tvirtai įsikibę laikėsi savo klaidos. „Mes galime būti iš tiesų geri ir mums nereikia neužsitarnautos malonės. Mes žinome, ką reikia daryti, kad būtum geras, Dievui tinkamas žmogus. Nesame nusikaltėliai, pasileidėliai bei niekšai.“ Sauliaus (vėliau tapusio apaštalu Pauliumi) amžininkai uoliai stengėsi įtikti Dievui. Jie galvojo, kad žino, ką ir kaip reikia daryti. Todėl, dideliu apaštalo liūdesiu, prasilenkė su Kristaus malonės žinia.

Apaštalas Paulius liudija apie savo troškimą, rašydamas Romos tikintiesiems: *Broliai, mano širdies troškimas ir malda Dievui yra už Izraelį, – kad jie išsigelbėtų. Aš jiems liudiju, kad jie turi uolumo Dievui, tačiau be pažinimo. Nesuprasdami Dievo teismo ir bandydami įtvirtinti savąjį teisumą, jie nepakluso Dievo teisumui. Nes įstatymo pabaiga – Kristus, išteisinimui kiekvieno, kuris tiki. <...> Jeigu lūpomis išpažinsi Viešpatį Jėzų ir širdimi tikėsi, kad Dievas Jį prikėlė iš numirusių, būsi išgelbėtas. Nes širdimi tikima, ir taip įgyjamas teisumas, o lūpomis išpažįstama, ir taip įgyjamas išgelbėjimas* (Apaštalo Pauliaus Laiško romiečiams 10 skyriaus 1–4 ir 9–10 eilutės). Amen.

Gabrielius Lukošius
2018-08-25

Apie seną raugą naujoje pakuotėje

Kvietimas į Kelmę

Pernai minėjome Reformacijos 500 metų jubiliejų, vyko įvairūs renginiai visoje Lietuvoje. Vienas tokių buvo kun. KONSTANTINO KURNATAUSKO ilgametės tarnystės ir jo indėlio į Kelmės šviesuomenę prisiminimas.

Pernai ant Kelmės gimnazijos sienos atidengta kunigui paminėti atminimo lenta, vyko pamaldos evangelikų bažnyčioje, kuriose dalyvavo nemažai vietinių parapijiečių ir atvykusių svečių bei miesto visuomenės. Apie kunigo K. Kurnatausko paminėjimą buvo rašyta regiono laikraštyje Šiaulių kraštas bei išleista Kelmės J. Graičiūno gimnazijos direktoriaus pavaduotojos Živilės Klimienės stropiai ir dailiai parengta konferencijos medžiaga. Pačioje gimnazijoje buvo paruošta paroda. Ir štai, praėjus metams, tame pačiame laikraštyje pasirodo Reginos Musneckienės straipsnis *Neįminta pastoriaus gyvenimo mįslė* apie tai, kad yra ponija, kuri teigia, jog esanti neva kun. K. Kurnatausko vaikaitė, jos tėtis buvęs nesantuokinis kunigo sūnus... Moters nuomone, jos tėtis panašus į kunigą ir ji siekianti įrodyti, kad tėtis buvęs nesantuokinis kunigo sūnus. Elektroninę šio straipsnio versiją galima rasti: www.skrastas.lt

Žmonės gali prasimanyti daug dalykų, tačiau ar visi jie verti viešinimo? Prieš metus vykusioje konferencijoje nebuvo nė menkiausios užuominos, kad kunigo asmenybę būtų gaubusios kokios nors paslaptys. Minimas straipsnis pasiekė evangelikus ir sukėlė susirūpinimą: ar nederėtų rimčiau apsvarstyti tokių nepatikrintų ir nepagrįstų žinių viešinimo? Ar nėra juodinama kunigo Konstantino Kurnatausko asmenybė? Evangelikų reformatų išpažinime krikščioniškos moralės reikalavimai eiliniams tikintiesiems yra aukšti, tuo labiau evangelikų kunigams. Iki šiol nėra žinoma tokio atvejo, jog evangelikų kunigai būtų laužę *Septintą* Dievo įsakymą (*Nepaleistuvaisi...* žr. Iš 20, 14) ir

likę savo pareigose. O šeimoje gyvenantis dvasininkas yra labai artimai susijęs santuokiniais ryšiais su savo antrąja puse, kuri taip pat yra įsipareigojusi išlaikyti krikščionišką santuoką nesuteptą. Todėl spaudoje pasirodęs straipsnis dar labiau kelia abejones, kad ne tik kunigui, bet ir jo žmonai buvo svarbesnis *socialinis visuomeninis statusas* nei tikėjimo išpažinimas, evangelinės etikos principai. Kitaip tariant, dvasininko šeima netiesiogiai evangelikų akyse yra kaltinama lytiniu paleistuvavimu ir veidmainiškumu.

Turėdami omenyje, jog kun. K. Kurnatausko šeima nesusilaukė vaikų ir nėra tiesioginių jų palikuonių, kuriems rūpėtų jų senelių garbė, pareiga į tokias *spėliones* atsakyti tenka tikėjimo broliams ir seserims. Taip Dievo Žodis mus mokina: *Kalbėk už tą, kuris pats už save negali kalbėti* (Pat 31,8).

Šis straipsnis yra skirtas tikintiems krikščionims, evangelikams ir Kristaus bendruomenės nariams, todėl tikslingai nėra skelbiamas spaudoje, kuri siekia komercinio pelno masinio skaitytojų smalsumo sąskaita. Nedera pilti vandens ant svetimų malūnų girnų, o dėl poreikio nušviesti minėto straipsnio *keistenybes*, rašau tik broliams ir sesėms Kristuje. Lai Dievą mylintis krikščionis įvertina, ar svetimiems rūpi Dievo Žodžio tarno šeimos *mįslė* ir ar iš tiesų yra siekiama ją *įminti*.

Viliuosi, kad žemiau surašytos mano pastabos bus priminimu apie tai, jog *piktasis* nekenčia Kristaus tarnų ir visada ras progų tai parodyti. Jis taip pat ieškos lengvatikių, kad atitrauktų nuo tikėjimo *Kelio* ar bent apjuodintų tuos, kurių garbė švyti pasauliui dėl Kristaus meilės ir kančios.

Septyni klausimai ir atsakymai

Šiandien visuomenė daugiau žino apie *hibridinius karus*. Ir apie tai, jog jie vyksta informacinėje erdvėje. Šiame rašinyje keliu klausimus, į kuriuos randu savo atsakymus. Jais dalinuosi. Keliu klausimą *pirmą*: ar visi geltonosios spaudos žanro *perliukai*, kaip minėtas straipsnis, yra tokie nekalti? Manau, kad ne visi, ir šis straipsnis yra iš tokių.

Bajorų Kurnatauskų giminė – sena evangelikų reformatų bajorų giminė, palikusi ryškių garbingų istorinių pėdsakų Lietuvos istorijoje. Konstantinas Kurnatauskas – XX amžiaus šios giminės vienas iš palikuonių – įžymus evangelikų reformatų kunigas, vienas iš Bažnyčios vyresniųjų dvasininkų, ėjęs Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios vadovo – generalinio superintendente – pareigas. Asmenybė, nepelnytai ilgą laiką pamiršta Kelmėje, tačiau, minint Reformacijos 500 metų jubiliejų, atsiminta kaip šiame mieste palikusi savo gyvenimo dovaną – ištikimą tarnystę Kelmės evangelikų bendruomenei, o taip pat dėjusi to krašto visuomenės švietimo pamatus.

Kyla *antras* klausimas: o kodėl anksčiau niekas nėrašė apie *kunigo paslaptis*? Reikėjo laukti, kol vėl Konstantinas Kurnatauskas bus prisimintas Kelmėje? Teisingiau – apie jo minėjimą bus parašyta *Šiaulių krašte*. Peršasi šis atsakymas: kažkam kyla poreikis kaip nors suniekindi evangelikų dvasininką, ir tam atrandama minėta istorija, ji viešinama.

Trečias klausimas – apie bajorystę arba autorių pasiaiškinimą, kodėl ši istorija viešinama?

Bajoriškų šaknų lietuviai vėl ėmė ieškoti atkūrus šalies Nepriklausomybę. Kodėl ketvirčiui amžiaus prabėgus tariaimi vaikaičiai ėmėsi ieš-

koti bajoriškos kilmės giminaičių? Atsakymas yra pirmame klausime. Kaip manote, ar tas asmuo, kurio kilmė kyla iš nesantuokinių santykių, domisi savo galima bajoriška kilme ir nepasidomi bajorijos nuostatomis dėl titulų ar net bajorystės pavidėjimo *benkartams*? Bajorystė nesantuokiniais vaikams nesuteikiama. Nevertėtų tokio argumento straipsnyje naudoti. Bet naudojo. Atsakymą randu tokį: nėra jokio siekio dėl bajorystės, net nėra nė menkiausio suvokimo, kas ji tokia.

Ketvirtas klausimas: o kodėl iš viso reikėjo argumentų, paaiškinimo skaitytojui? Pasiteisinimo, kodėl intymi žymaus kunigo, tiek tų nežymių, neva palikuonių, asmeninė istorija taptų žinoma plačiam skaitytojų ratui? Prieš geltonosios spaudos mėgėjų niekas nesiteisina. Atsakymas – straipsnis nėra skirtas tik pikantiškų istorijų mėgėjams, bet daugiau tiems, kurie ims domėtis, o kas toje kukloje Kelmės evangelikų bažnytelėje susirenka maldai? Kas tie evangelikai ir jų kunigai?

Penktas klausimas. Straipsnio pavadinime, pačiame rašinyje nuolat kartojamas nelietuviškos kilmės žodis *pastorius*. (Beje, man visada kyla klausimas, o kodėl vis tik *pastorius*, o ne *pastoras*? Jei turime skolinį pvz.: *daktaras*, o ne *daktarius*? O gal galima taip ir taip? Ir kur žiūri lietuvių kalbos inspekcija, ar ji tik lenkų pavardžių rašyba tesidomi?!). Rašinio pabaigoje netikėtai, šalia *pastoriaus* atsiranda ir kitas žodis – *kunigas*. Na, kai reikalas pakryps ta apie, vėl gi, mirusio, nors ir kito žmogaus emocijas: *nemėgo kunigų*. O kodėl ne *nemėgo pastorių*? Kas tai, straipsnio autorius šiuos pavadinimus naudoja kaip sinonimus ar tiesiog neišmano, ką rašo? Man kyla įtarimas, jog gerai išmano, tik kartais pasitaiko, kad tikrą pavadinimą pamirštama pakeisti savo žargonu, kai imi tekstą iš kito šaltinio... Šitaip ima lįsti ausys to, kurį dr. Martynas Liuteris savo giesmėje įvardina: *...senasis priešas vis, mus tyko lyg žaltys. Didinga jo jėga ir didelė klasta...*

Šeštasis klausimas. Kokiam žanrui ši istorija priklauso? Straipsnyje rašoma: *Kleopatos Radminienės ranka užrašyta tėvo gimimo istorija*. Bet

Kun. K. Kurnatauskas su žmona Žozefina

netrukus, kitoje eilutėje, jau sakoma, kad ši istorija ne tik jos, bet ir *kaimynų ir kitų liudytojų paremta istorija*. Vis labiau panašu į *Šiluvos nekaltų piemenėlių istoriją*! Ir kiek tokių istorijų buvo prikurtas? Šio žanro kūriniams būdingas pasakojamas su visomis smulkmenomis, tarsi kažkas ją stebėjo. Na, kaip surežisuoto filmo epizodas: jaunos merginos nedrąsus elgesys prie gydytojo kabineto. Girdėjo, kai gydytojas savo kabinete kalbėjo merginai apie jos intymios sveikatos pasekmes, jei ji norėtų nužudyti savo kūdikį... Beje, šio literatūrinio žanro autorius nepraleidžia progos pasišaipyti iš judėjų tautybės gydytojo lietuviškos tarmės. Ir toliau istorija pasakoja, kad nelaimingą jauną moterį apspito savo globa net trys globėjos. Taip delikati paslaptis įgijo tris duris iš namų..., kurios taip buvo užrakintos, jog visa Sadauninkų mokykla žinojo apie *vokietuką*, tik jis pats nežinojo, nes *įtėviai taip mylėjo vaiką* ir tik po vaiko muštynių tėvai jam pasakė: *Tai dėl tikrojo jo tėvo kunigo ir jo vokiško tikėjimo*. Tikrai, tikrai taip: *vokiško tikėjimo*. To, kuris davė pirmąją lietuvišką knygą, gramatiką, Bibliją, iškilus lietuvių kalbos puoselėtojus, iškilus literatūros klasikams lietuvių kalba... Atsakymas toks: vėl išlenda *rageliai* istorijos *saugotojų* arba *aukštųjų* ne tik svetimų evangeliniam išpažinimui, tamsių prastuolių, bet

žmonių, kurie jaučia viskam, kas ne pagal juos – neapykantą. Judėjams, evangelikams *vokiečiams* ar stačiatikiams, sentikiams, lenkams, bajorams dvarininkams ir pan. Visiems, kurie kažkodėl gyvena geriau nei jie, visiems, kurie yra labiau gerbtini nei jie patys. Savęs nesugebantys gerbti, tuo labiau nesugeba gerbti kitų. Ir vėl girdžiu atsakymą: *...senasis priešas vis, mus tyko lyg žaltys. Didinga jo jėga ir didelė klasta*.

Septintasis klausimas: kodėl taip *stropiai* saugoma paslaptis tapo žinoma visiems, bet liko paslaptimi ir kunigo *didžiaja gyvenimo drama ir paslaptimi*? Ir dar įdomiau: kodėl ją žinojo visi kiti, bet ne evangelikų bendruomenė, kurioje kunigas tarnavo? Ar ne tam, kad aiškiai pasakyti: evangelikai visi susitarę slėpė šią istoriją, pradedant kunigu. Jo bendrininke tapo net jo žmona Žozefina, slėpusi tiesą dėl vyro *karjeros*. Tiesą slėpė ir kiti evangelikai: vargšė mergina Hana Gružauskaitė, jos giminės bajorai. Tiesą slėpė ne tik vietiniai evangelikai, bet ir Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios vadovybė, aukšti dvasininkai. Visi jie kunigą K. Kurnatauską tik *stūmė* karjeros laiptais, kad jis su šia *gyvenimo drama ir paslaptimi* užimtų Bažnyčios vadovo postą? Tuo tarpu visos Kelmės apylinkės *žinojo tiesą* ir vaikui Juozukui teko net susimušti dėl jos mokykloje. O jis, kai sužinojo tiesą, ėmė nemėgti bažnyčios, kunigų, bet į *kirę* žiūrėjo nostalgiskai... Net vėliau į ją įžengė, kad *susitaikytų su mirusiu tėvu*. Atsakymas: minėto žanro istorijai reikia *konspiracijos teorijos* prieskonio. Tokių istorijų mylėtojus turiu nuvilti, evangelikų reformatų bendruomenė yra nedidelė ir ji greit sužino, jei *kas ne taip* su jų dvasininku ar kitu Bažnyčios pareigūnu, tarnautoju. Net eiliniu parapijiečiu. Juk esame dar vadinami *kalvinistais*, o apie Ženevos kalvinistus buvo kuriamos *pasakos*, kaip apie *kraupius privataus gyvenimo seklius*.

Tarpukario Lietuvos evangelikų reformatų bendruomenė iš tiesų turėjo disciplinarinę bylą aukščiausioje bažnytinėje instancijoje – Sino-
de. Atsakomybėn buvo patrauktas aukštas bažnytinės Sinodo kurato-

riaus pareigas ėjęs asmuo, nusižengęs *Septintajam* Dekalogo Įsakymui (Iš 20,14). Ir tas asmuo kaip tik tuo metu gyveno toje pačioje Kelmės evangelikų reformatų parapijoje ir tam pačiam kun. Konstantinui Kurnatauskui kunigaujant joje! Evangelikai nieko neslepia, bet iškeltai, kas negerai savo institucijose, kad pataisytų klystantį, o *vilką avies kaily* išvartytų laukan. Tad, gal svetimi, nugirdę šią tikrą istoriją, sukūrė savo variantą, tik sukeitę tikrąjį veikėją su evangelikų kunigu? Kaip sakoma: geras melas yra tas, kuriam yra dalis tiesos? Kitaip tariant, Juozukas buvo vaikas, kuris atėjo į šį pasaulį, tik ne dėl kunigo nuodėmės. Labiau panašu, kad kunigas žinojo ir galėjo padėti nuskriaustai moteriai, jos vaikui... Ir vėl atsakymas: *...senasis priešas vis, mus tyko lyg žaltys. Didinga jo jėga ir didelė klasta.*

Pabaigai

Straipsnyje išdėstoma istorija *GALIMAI* apie tai, kas gali nutikti galimai kiekvienam vyrui, bet nenutinka, nes gal, *galimai* tas neturėjo tam progos... Kitaip tariant, straipsnio adresatas – žmogus, kurio moralinė skalė yra pasislinkusi kuo toliau nuo krikščioniškosios moralės normų. Ir koks tokių istorijų tikslas? Apsimestinis rūpestis, po kuriuo slepiama žinia: *mes, šios istorijos autoriai, tokie pat kaip ir jie – krikščionys. Mes net geresni, nes atvirai darome tai, ką jie slepia.* Straipsnio pabaigoje nuskamba klasikinė panašių istorijų frazė: *kas paneigtų faktą [...], jog kunigas ...neplanavo susitikti su savo sūnumi, o gal net jį pasiimti?* Bet kur jūs matote kokį faktą?! Patį apsilankymą mieste, kuriam dvasininkas atidavė beveik visą savo gyvenimą? Matau faktą, jog dar ir šiandien Kelmėje yra žmonių, kurie negali pakęsti kitokių, nei jie patys. Veidmainiškai dedasi *susirūpinę, ieškantys*, bet iš tiesų visuomenei duodantys žinią, kad jiems nėra reikalingi kitokie, kitaip tikintys, labiau išsilavinę, šviesūs ir dori žmonės. Nepraleidžia progos evangelikų kunigą pravaržyti *pastoriumi*, net sukuria lietuvišką naujadarą – evangelikų kunigo gyvenamą namą, įprastai vadinama klebonija, pavadinama *pastorine*...

Mano tarnystės praktikoje buvo ne vienas žmogus, kuris kreipėsi ieškodamas savo giminytės ryšių. Bažnyčioje yra likę archyvai arba žinome, kur ieškoti išlikusių bažnyntinių archyvų. Ieškoma likusių gyvų giminių Lietuvoje ar užsienyje. Dėl karų, emigracijos nemažai buvo išskirtų šeimų, pasimetusių vaikų. Iki šiol niekas, pirma nepabandęs asmeniškai pasidomėti ten, kur yra dar gyva bendruomenė, nesikreipė į spaudą. Kaip ir būtų pirmas toks nuotykis... Bet abejoju, kad po tokios *viešos paieškos* apskritai būtų norinčių *giminiuotis* ir savo DNR dalintis su žmonėmis, kuriems nerūpi dvasinė, moralinė ieškomų žmonių praeitis. Tokiomis *paieškomis* ne tik tariamus, bet ir tikrus gimines sėkmingai atbaidytų.

Nesu visiškai tikras, jog straipsnis buvo *kažkieno užsakytas propagandinis* arba *senovės hibridinių karų* naujas variantas. Galima ir kita paskata: paprastas idiotiškumas, nai-vumas bei vienu ir kitu mokėjimas pasinaudoti, uždirbti pinigą. Gal jie net nesuvokė, ką padarė. Tačiau, tiek vienu, tiek kitu atveju, tame esama tos pačios sėklos: *...senasis priešas vis, mus tyko lyg žaltys. Didinga jo jėga ir didelė klasta.* Priimtina kaip mūsų Tikėjimo provokacija Reformacijos 501-ųjų metų proga!

O kovai su *senuoju priešu* mes esame pasiruošę, nes stovime *po galingo Vyro vėliava*. Turime senas ir patikimas priemones. Gautas signalas iš Kelmės – metas aktyviau mums šiame mieste pasidaruoti. Nes jame *Pjūtis didelė, o darbininkų mažas. Melskite pjūties šeiminką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį* (Lk 10,2).

Kunigo Konstantino Kurnatausko, jo žmonos Žozefinos reputacijai šis straipsnis nėra kenksmingas mūsų – evangelikų ir tikinčių krikščionių – akyse. Tai – eilinis svetimų mums ir mūsų paveldui žmonių rašinys. Tuo labiau nevertas pasiaiškinimų su straipsnio veikėjais, autoriais ar leidėjais. Tiesiog išsišokimas – šlykštus ir žemas.

Kun. Rimas Mikalauskas
Lietuvos evangelikų reformatų
Konsistorijos viceprezidentas

REZOLIUCIJA

**DĖL REFORMATŲ SKVERO
ATNAUJINIMO IR PAMINKLO
REFORMACIJAI IR
LIETUVIŠKOS RAŠTIJOS
PRADININKAMS,
PRIIMTA LRIKD NEEILINIAME
SUVAŽIAVIME
2018 M. RUGSĖJO 15 D.
VILNIAUS MOKYTOJŲ NAMUOSE**

Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugija (toliau – Draugija) konstatuoja destruktivų sukulto ažiotažo dėl Reformatų skvero atnaujinimo rezultatą ir pareiškia savo palaikymą Vilniaus miesto savivaldybės miesto plėtros departamentui dėl pakoreguoto projekto eigos tęstinumo.

Draugijai priimtinos šios projekto korekcijos: planuojamo paminklo vieta centrinėje su evangelikų reformatų bažnyčia ašyje, kaip ir buvo siekta iš pradžių; minimalus medžių kirtimas; įženklinti visus buvusius statinius (Konsistorijos pastatas, Sinodo rūmai, senoji reformatų bažnyčia, Šrėterių ir Vinholdų koplyčios), neužkertant kelio jų atstatymui; ir kiti projekto estetiško rezultato gerinantys pataisymai.

Draugija iš esmės nesutinka su laiptuotų struktūrų išsaugojimu, kurį kai kurie šios idėjos sumanytojai pateikia kaip reformatų istorijos ir sovietmečio paveldo koegzistencijos artefaktą. Sovietmečiu buvo išniekintos evangelikų reformatų kapinės, sakraliniai objektai, todėl toliau galima kalbėti tik apie skriaudos evangelikų reformatų bendruomenei atitaisymą, atkuriant buvusį reljefą.

Draugija yra susirūpinusi, kad Reformatų skvero atnaujinimo darbai vyktų pagal Vilniaus miesto savivaldybės numatytą grafiką, užtikrintas numatyto finansavimo ritmingas įsisavinimas ir drauge su atsinaujinančio skvero fiziniu rūbu kultūros skvero dvasinis antstatas – paminklas Reformacijai ir lietuviškos raštijos pradininkams, kurio nulinio parengimo ciklą užtikrintų Vilniaus miesto savivaldybė, o paties paminklo atsiradimą įsipareigoja kuruoti Draugija.

Draugijos neeilinio suvažiavimo dalyvių
vardu: suvažiavimo pirmininkai –
Donatas Balčiauskas,
Vytautas Gocentas

Kodėl atgailavusiems pastoriams reikėtų atleisti, tačiau nereikėtų jų grąžinti į sakyklą

Daugumai krikščionių kyla kelblus klausimas – ką reiškia atleisti pastoriumi, padariusiam skaudų nusikaltimą. Neseniai Memfio (JAV) megabažnyčios pastorius pripažino *seksualinį incidentą*, įvykusį prieš 20 metų Teksase su vidurinės mokyklos mokine. Nors neturiu teisės vertinti kitos bažnyčios veiksmų, vis dėlto mąstau: kaip turėtume elgtis panašiais atvejais? Ką reiškia atleisti nuodėmę padariusiam pastoriumi?

Krikščionys ieško atsakymų į šiuos sudėtingus klausimus, nes atleidimas yra esminė krikščionybės žinia. Norint tapti krikščioniu, pirmasis žingsnis – pripažinti, kad esi nusidėjęs, kuriam reikalingas atleidimas.

Kai išgirstame apie pastorių nuodėmes, kai kurie žmonės tuoj pat primygtinai reikalauja jiems atleisti. *Kas iš mūsų be nuodėmės?*, – klausia jie, nurodydami į Jėzaus žodžius Evangelijos pagal Joną 8 skyriuje. Tačiau kiti tikintieji prieštarauja: *Argi galima šiuo žmogumi pasitikėti?*

Aš esu vienas iš tos antrosios grupės.

Pastorius turi dvejopą statusą arba, kitais žodžiais tariant, atlieka du vaidmenis: jis yra pastorius ir bažnyčios narys. Reikalavimai pastoriams ir paprastiems bažnyčios nariams skiriasi. Norėdamas būti pastoriumi, mažų mažiausiai turi atitikti Pauliaus savo mokiniui Timotiejui išvardytas savybes: *O vyskupas privalo būti nepeiktinas, vienos žmonos vyras, santūrus, protingas, padorus, svetingas, sugebantis mokyti; ne girtuoklis, ne kivirčius, ne geidžiantis nešvaraus pelno, bet švelnus, nemėgstantis vaidytis, negodus pinigų* (1Tim 3, 2–3).

Būti nepeiktinas – tai nereikia, kad pastorius niekada nenusidėdų.

Tai reiškia, jog jei viskas jo gyvenime yra atnešama į šviesą, žmonės ir toliau juo pasitikės ir seks paskui jį, eidami dievotumo keliu. Norint tapti bažnyčios nariu, paprastai turi išpildyti dvi sąlygas – pasikrikštyti ir atgailauti.

Atleidimas paprastai (bet ne visuomet) apima du dalykus: nusidėjęs asmuo gailisi (subjektyviai) ir jis yra grąžinamas į ankstesnes parei-

gas (objektyviai). *Atleisti pastoriumi* reiškia, jog mes nebekaltiname jo dėl nuodėmės ir leidžiame jam būti bažnyčios nariu, – jei jis atgailavo, jis atitinka nariams keliamas sąlygas. Tačiau tai nereikia, kad mes privalome grąžinti jį į pastoriaus tarnystę. Tai, kad mes atleidžiame, nereikia, kad jis kažkaip stebuklingai vėl atitinka pastoriams keliamus reikalavimus. Jo gyvenimas paprasčiausiai nebėra nepeiktinas.

Pateiksiu pavyzdį: 1974 m., kilus Votergerito skandalui, JAV prezidentui Ričardui Niksonui grėsė apkalta, tačiau jis, nelaukdamas apkaltos bylos baigties, atsistatydino, o 38-uoju Jungtinių Valstijų prezidentu tapo jo viceprezidentas Džeraldas Fordas. Tapęs prezidentu Džeraldas Fordas suteikė R. Niksonui malonę už visus padarytus nusikaltimus, taip užkirsdamas kelią galimam jo baudžia-

nukelta į 15 p. ►

KAPINIŲ ŠVENTĖ DUBINGIUOSE

Nenutrūkstamai tradicijai – kasmet kapinių šventės užbaigti ant Dubingių piliakalnio – jau suėjo devyneri metai. Ir tą gražią rugsėjo 8-ąją ev. reformatai iš Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Šiaulių gausiai susirinko kadaise stovėjusios reformatų bažnyčios vietoje, po atviru dangumi.

Kapinių šventės pamaldas laikė ir pamokslą sakė Vilniaus parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius, Šv. Rašto skaitinį skaitė lektorius iš Kauno Dainius Jaudegis. Vilniaus parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius pasidžiaugė, jog ši graži vilniečių tradicija – surinkti reformatus Dubingiuose – yra tęsiama.

Kapinių šventės, minėjimo pamaldos vyksta nenutrūkstamai jau devyni metai, kurių iniciatoriai yra vilniečiai. Tačiau smagu čia matyti ne tik juos, bet ir atvykusius iš toliau. Laikydamas pamaldas čia prieš 8 metus sakiau, jog turime neįprastas pamaldas. Dabar jau jos tapo įprastomis ir nereikia niekam aiškinti, kodėl jos vyksta po atviru dangumi, stovėjusios bažnyčios vietoje. Nors pastato jau senai nebėra, bet Dievas čia – su mumis. Jau susigyvenome, kad kasmet Viešpats mus surenka į šią vietą. Prisimename ne tik kunigaikščius Radvilas, kurie čia palaidoti, bet ir visus kitus reformatus, atgulusius čia ar kitur. Tačiau susirinkome ne dėl Radvilų, o dėl Kristaus. Jo negalime iškeisti į nieką kitą. Bet šiandien taip pat su didžiausia pagarba minime ir kunigaikščius Radvilas. Dažnai mėgstame pasipui kuoti, jog mūsų tikėjimo broliai buvo kunigaikščiai Radvilos, jų turtais, galybe. Nors šie didikai turėjo daugybę žemiškų turtų, bet jiems svarbiausias buvo Viešpats. Radvilos savo tikėjimo pavyzdžiu įkvėpė ir kitas kartas, – teigė kun. R. Stankevičius.

Po minėjimo pamaldų buvo aplankyti buvusieji Radvilų rūmai, jų ekspozicija. Vėliau maloniai pabendraavome Agapėje Asvejos regioninio parko direkcijoje.

Radvilų kriptą masina užkopusius į didingą Dubingių piliakalnį šiais žodžiais: *Keleivi, sustok trumpam ir susimąstyk, kokia didybė ilsisi šioje vietoje. Tai Radvilos, – primena antkapinėje plokštėje iškalti žodžiai.*

Radvilos, nors ir valdydami daugybę miestų ir rezidencijų, būtent Dubingius pasirinko kaip vieną iš lai-

dojimo panteonų. Tad Dubingiuose, buvusios evangelikų reformatų bažnyčios vietoje, 2004–2007 m. antropologai, istorikai, menotyrininkai ir archeologai bendromis pastangomis identifikavo aštuonių Radvilų giminės atstovų palaikus: Mikalojaus Radvilos Juodojo (1515–1565), jo žmonos Elžbietos Šidloveckos Radvilienės (1533–1562), Mikalojaus Radvilos Rudojo (1512–1584), jo sūnaus Mikalojaus Radvilos (1543–1589) ir marčios, antrosios M. Radvilos žmonos Sofijos Elenos Hlebovičaitės (?–1583), vaikaičio Jonušo Radvilos Rokošininko (1579–1620), mažamečio Kristupo Radvilos Perkūno sūnaus Mikalojaus (1575–1577) ir jo motinos, pirmosios K. R. Perkūno žmonos Kotrynos Anos Sobkovnos (?–1578) palaikus.

Radvilos buvo pati galingiausia Lietuvos didikų giminė, o jų šlovės viršūnė buvo XVI a., kai gyveno Mikalojus Radvila Juodasis ir Mikalojus Radvila Rudasis. Radvilų giminė darė įtaką valstybės politikai ir kultūriniam gyvenimui ir visada kovojo už Lietuvos valstybingumą išsaugojimą ir stiprinimą, prieštaravo Liublino unijos sudarymui. Nė viena didikų giminė nėra davusi valstybei tiek žymių ir garsių valstybininkų – iš jų giminės buvo kilę Lietuvos kancleriai, etmonai, Vilniaus vaivados, aukščiausi Lietuvos valstybės pareigūnai. Iš Radvilų

giminės kilo 37 vaivados, 22 kancleriai, maršalkos, etmonai, išdininkai, viena karalienė (garsioji Barbora Radvilaitė) ir daug kitų svarbių pareigūnų. Radvilų giminė davė tris vyskopus ir vieną kardinolą (Jurgis Radvila, 1583–1600). Su Radvilų giminės globojamos Nesvyžiaus Dievo Kūno bažnyčios statyba siejama baroko pradžia Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Mikalojus Radvila Juodasis, perėjęs į evangelikų reformatų tikėjimą, padėjo šalyje šalia katalikų įsitvirtinti Evangelikų Reformatų Bažnyčiai, kuri išliko iki mūsų dienų.

Viktorija Liauškaitė

Kapinių šventė Šilaičiuose ir sekmadienio pamaldos bažnyčioje

Rugpjūčio 26–ąją panevėžiečiai rinkosi į šiais metais paskutinę Kapinių šventę Šilaičiuose. Susirinko nemažas būrelis parapijiečių. Prieš pamaldas ne vienas aplankė savo artimųjų kapus, padėjo gėlių, o vėliau, pamaldų metu, Maldoje prisiminė savo mielus artimuosius, be-siilsinčius šiose ar įvairiose kitose kapinėse. Kapinių šventės pamaldas laikė parapijos administratorius vicesuperintendentas kun. Raimondas Stankevičius, vargonavo parapijos vargonininkė Bronislava Simonaitienė. Kunigo pamokslas vertė susimąstyti apie šio gyvenimo trapumą ir palaimą amžinybėje, apie Kristaus mokymo tiesas. Kunigas akcentavo, kad, prisimindami savo iškeliavusius artimuosius, nepamirštume svarbiausiojo – kaip Raštas įspėja: Deja, žmonių pagarbą jie brangino labiau už Dievo garbę (Jn 12,43). Tai yra tikėjimo esmė. Nenusisukti nuo Dievo dėl žmogaus. Bet žmogų pasukti link Dievo, – sakė kunigas.

Po pamaldų, įsiamžinę tradicinei nuotraukai, vykome į bažnyčią, kurioje 14 val. prasidėjo sekmadienio pamaldos su Viešpaties Vakariene. Kunigas pasidžiaugė, kad dauguma susirinkusiųjų į bažnyčią dalyvavo ir Kapinių šventėje Šilaičiuose. Giesmėmis, Dievo Žodžiu šlovinome Viešpatį, klausėmės įdomaus kunigo pamokslu apie tai, kaip svarbu suprasti Šventojo Rašto aiškinimą šių dienų bažnyčioje pamaldų metu.

Buvo kalbama apie vyrų ir moterų aprangą, galvos apdangalus bei tikėjimo tiesas.

Paskelbdamas įvairius parapijai svarbius skelbimus, kunigas pakvietė visus dalyvauti tradicinėje visos Lietuvos reformatų Kapinių šventėje Dubingiuose, kuri įvyks rugsėjo 8 dieną, 11 val., šeštadienį. Šventė yra skirta prisiminti kunigaikščius Radvilas ir kitus reformatus, palaidotus

Marytė Naktinienė
ir kun. Raimondas Stankevičius

buvusios Dubingių bažnyčios vietoje, ir tuos, kurie iškeliavo Viešpaties Amžinybėn kitose vietose.

Nemažai parapijiečių dalyvavo Viešpaties Vakarieneje.

Po pamaldų dar nesiskirstėme į namus. Susirinkusiųjų vardu pasveikinome ilgametę parapijos narę, Garbės seniūnę, prieš daugiau nei 25 metus vieną iš parapijos subūrėjų – Marytę Naktinienę, rugpjūčio 1 dieną atšventusią garbingą 90–ies metų sukaktį. Pagiedojo Jai giesmę *Sveikiname Jus širdingai*, padėkos žodį tarė pati Jubiliatė.

Po pamaldų, Agapėje klausėmės Marytės prisiminimų, tarėmės dėl kelionės į Dubingius, vaišinomės skaniu Jubiliatės tortu. Džiaugėmės, kad Dievo vedami šiandien galėjome būti su tikėjimo broliais ir sesėmis abiejose pamaldose.

Palmyra Griciūnienė
Nuotraukos autorės

Levo Tolstojaus* mintys apie Dievą

Mums yra žinoma tik tiek, kiek pats Dievas nusprendė mums atskleisti apie save. Viena iš Dievo savybių yra šviesa, Jis pats mums apsieiškia. Jėzus mums liepė ne tik Dievą mylėti, bet ir į šią meilę sudėti visą save, savo protą, širdį, ir sielą. Kur pasireiškia tokia meilė Dievui, nubunda ir visos kitos meilės rūšys.

Ištrauka iš L. Tolstojaus knygos *Slaptasis dienoraštis*
Iš www.ramioslankos.lt 2018 08 25

* Grafas Levas Tolstojus (1828 m. rugsėjo 9 d. – 1910 m. lapkričio 20 d.) – rusų rašytojas, eseistas, dramaturgas ir filosofas. Levas Tolstojus buvo realistinės prozos meistras ir vienas garsiausių pasaulio rašytojų. Jis yra geriausiai žinomas dėl dviejų savo romanų: *Karas ir taika* (1869) ir *Ana Karenina* (1877).

Pasaulinė Bažnyčių Taryba gauna sveikinimus 70-ųjų metinių proga

Pasaulinė Bažnyčių Taryba (*angliškai* – World Council of Churches) gavo padėkos ir padėsinimo laišku iš bažnyčių – narių, seseriškų organizacijų ir plačiojo ekumeninio judėjimo Bendrijai pažymint 70-ies darbo, skirto krikščioniškai vienybei ir veiklai, metų sukaktį.

Brolis Aloyzas, Taizė Bendruomenės prioras, pastebi, kad ir PBT, ir Taizė iškilo po Antrojo pasaulinio karo dėka savo įkūrėjų vizijos dėl taikos ir krikščioniškosios vienybės. *Savo veikloje mes stengiamės išlaikyti šią vienybės liepsną. Tęskime mūsų bendrą kelionę!* – sakė jis savo sveikinime.

Nuo pat įkūrimo PBT siekė išlaikyti kartu teologiją ir tarnystę kitiems, – sakė kun. dr. Martin'as Jungė, Pasaulinės Liuteronų Federacijos (LWF) generalinis sekretorius. Pasaulyje, kur vienybė vis dažniau patiria grėsmių, PLF lieka ištikima ekumeniniam judėjimui, kviesdama liudyti Dievo meilę, kuri suartina žmones, sutaiko mus siekti teisingumo ir taikos visiems Dievo kūriniais.

Patriarchas Kirill'as, Rusijos ortodoksų Bažnyčios primas, atsiuntė širdingiausių sveikinimus. *Per savo darbo metus Pasaulinė Bažnyčių Taryba daug padarė plėtodama tarpkonfesinį dialogą, skatindama teisingumą Bendrijoje ir taiką tarp tautų,* – rašė jis savo laiške.

Katolikosas Karekin'as II, aukščiausias Visų Armėnų Katolikosų (Catholics of All Armenians) pa-

triarchas, išplečia pontifiko palaiminimą: *Tebesitęsiančių pasaulinių prieštaravimų, pasidalinimų, konfliktų ir karų sukuryje 70-osios PBT metinės primena mums apie mūsų bendrą atsakomybę ir įsipareigojimus žmonijai, Dievo įsakymams ir kūrinijai,* – rašė patriarchas. *Moderniame pasaulyje PBT, kaip krikščioniškųjų bažnyčių, siekiančių sielos atsinaujinimo ir transformacijos bei socialinių problemų sprendimų, draugijos modelis turėtų ir toliau stengtis įgyvendinti bendrosios tarnystės viziją teisingumo ir taikos dėlei.*

Kun. Jerzy Samiec, vyriausiasis Evangeliškosios Augsburgio (Liuteronų) Bažnyčios Lenkijoje vyskupas, linki daug palaimos ir Dievo vedimo ateinančiais metais. *Be abejonės, Pasaulinė Bažnyčių Taryba yra viena iš įspūdingiausių ir tvariausių ekumeninės piligrimystės priemonių,* – rašo Samiec. *Skirtingas pasaulio krikščionijos temperatūras, spalvas ir aromatus PBT atspindi atpažįstamu ir apčiuopiamu būdu.*

Vietinio globalinio ekumeninio susirinkimo (Indigenous Global Ecumenical Gathering) delegatai Pa-

saulio Bažnyčių Tarybos 70-ąsias metines paminėjo Oklende, Aotearoa Naujoji Zelandija, liepos 22 dieną. Ta proga pasakytame pamoksle kun. Prince Devanandanas, Naujosios Zelandijos Metodistų Bažnyčios prezidentas ir ekumeninis pareigūnas pasakė, kad PBT padeda Bažnyčioms vienytis, tačiau išlikti skirtingomis.

Buvimas daugumoje – tai nėra tai, ko reikia atsisakyti, – jis pasakė. *Mums reikalinga turtinga įvairovė, mes galime būti vieningi, išlaikydami ir savo turtingą skirtingumą.*

Iš www.oikoumene.org
išvertė dr. Povilas Jašinskas

SKAITINIAI IŠ BIBLIJOS

DANGAUS SLĖPINYS

[...] ir aš visados gyvensiu VIEŠPATIES Namuose. Psalmynas 23, 6

Kas mūsų laukia danguje? Dangus mums – didelis slėpinys (kaip, beje, ir pragaras). Nepaisant to, kad apie jį labai maža informacijos, aš tikiu Biblijos mokymu, skelbiančiu, kad dangus – reali vieta. Ar jis įkurdintas vienoje iš žvaigždžių? Aš nežinau ir nė neketinu tuo klausimu laužyti galvos. Biblija smulkiau neaiškina ir ta tema nesiplečia. Tačiau tikiu, kad kosmoso platybėse, kur tūkstančiai milijonų galaktikų, Dievas jau kaip nors atras kampelį mums danguje. Nesuku sau galvos dėl to, kur konkrečiai tas kampelis. Pasitenkinu tuo, ką žinau tikrai: kad tai vieta, kur yra ir Jėzus. Krikščionims nederėtų vaikščioti surūgusiems, nukabintomis nosimis. Verčiau mąstykite apie Dievo jums suteiktą džiaugsmą, ramybę ir atleidimą – ir dar apie dangų, kuris mūsų laukia.

Vilniaus parapijos seniūnų tarybos posėdis

Rugpjūčio 23 d. vyko Vilniaus parapijos seniūnų tarybos posėdis. Džiugu, kad Tarybos narių būrį papildė Austėja Verbickaitė, neseniai išrinkta Centro parapijos seniūne. Posėdžiui pirmininkavo parapijos seniūnų tarybos pirmininkas kurt. Giedrius Vaitiekūnas. Posėdį Dievo Žodžiu ir malda pradėjo Vilniaus parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius.

Tarybos posėdis vyko sklandžiai ir buvo priimta nemažai sprendimų. Bendru Tarybos narių sprendimu nutarta įpareigoti Simoną Česnakaitę sukurti Vilniaus parapijos Facebook'o puslapį. Tai padės skleisti naujienas, žinias apie parapijos veiklą. Sostinės parapijoje netrūksta įvairių renginių, taip pat ir bendravimo su kitomis parapijomis. Baigiantis vasarai, rugpjūčio 26 d., mus aplankė jaunimas iš Kauno ir vyko gausios jaunimo pamaldos, skirtos visiems, ne tik jaunimui. Po jų bendrauta Agapėje. Rugsėjo 8 d. vyks kapinių šventė Dubingiuose. Po pamaldų susirinksime Asvejos regioninio parko

direkcijos centre Agapei. O spalio 7 dieną, po pamaldų, bažnyčioje Vilniaus miesto vaikų ir jaunimo pensijos auklėtiniai parodys vaidinimą. Nutarta daugiau dėmesio skirti parapijos narių sąrašų atnaujinimui, ir paraginti parapijiečius, kad jie atitiktų Bažnyčios nario kriterijus.

Pasidžiaugta, jog Sekmadieninė mokyklėlė sėkmingai veikia, vaikučiai noriai ją lanko. Nutarta mokyklėlės vadove paskirti Džiuljetą Stankevičienę. Bendru tarybos narių sutarimu pritarta bendruomenės narių dalyvavimui Reformatų sodo sutvarkymo projekto svarstymo posėdžiuose, ypatingą dėmesį skiriant

paminklo *Lietuvos Reformacijos ir lietuviškos raštijos pradininkų atminimui* vietos parinkimo ir pastatymo klausimams bei šioje teritorijos buvusio ir likusio reformatų paveldo išsaugojimui ar įamžinimui. Jaunimas paragintas aktyviai dalyvauti pamaldose, įsijungti į parapijos gyvenimą ir bendravimą. Pritarta, kad jaunimo ir kitose pamaldose gali būti įvairesnių garbinimo formų.

Kitą Tarybos posėdį nutarta sukviešti spalio 11 dieną.

Posėdis buvo baigtas Dievo Žodžiu, malda.

Seniūnė Viktorija Liauškaitė

Kėdainiai šventė 646-ąją gimtadienį

Rugsėjo 7–8 d. Kėdainiai – Radvilų miestas – šventė 646-ąją gimtadienį. Penktadienį, šventės atidarymo dieną, kultūros istorijos festivalis *Radviliada 2018* dovanojo J. Karnavičiaus operą *Radvila Perkūnas*, kurioje pagrindinį vaidmenį – kunigaikštį Kristupą Radvilą Perkūną – atliko Kauno muzikinio teatro aktorius, daug žadantis baritonas,

kaunietis reformatas Žygimantas Galinis.

Į šventę Vidury Lietuvos buvo pakviestas ir Biržų V. Jakubėno muzikos mokyklos mokinių choras, vad. Jūratės Duderienės, kuris Kėdainių evangelikų reformatų bažnyčioje, kartu su Kėdainių Šviesiosios gimnazijos auklėtiniais, dalyvavo dviejų XVII-ojo amžiaus žymiau-

sių Biržų mokyklos ir Kėdainių gimnazijos profesorių: pedagogo filosofo Adomo Rasijaus (apie 1575–1627/1628) 390-ųjų mirimo ir matematiko, gydytojo Adomo Freitago (1608–1650) 410-ųjų gimimo metinių teatralizuotame paminėjime *Du Adomai*.

„V.r.ž.“ inf.

Žygimantas Galinis

Architektas KAROLIS REISONAS

1894-1981

Karolis Reisonas (latv. Kārlis Reisons) latvių kilmės Lietuvos architektas, suprojektavęs Kauno evangelikų reformatų bažnyčią ir kitus tarpukario Lietuvos originalius pastatus.

Karolis Reisonas gimė 1894 m. balandžio 26 d. Rygos apskrities Pabaži miestelyje. Mokėsi ir baigė Rygos realinę gimnaziją, po to – Peterburgo civilinio instituto Architektūros fakultetą. Jį baigęs, 1920 m. atvyko į Lietuvą. 1922 m. tapo Šiaulių miesto vyriausioju inžinieriumi ir miesto savivaldybės Statybos skyriaus vedėju.

Tuo metu vykstant žemės reformai, labai trūko universalių projektų kaimui. Siekdamas užpildyti šią spragą, 1926 m. K. Reisonas parengė vadovėlį „Žemės ūkio statyba“, o po dviejų metų – „Molio statyba“. Knygelės buvo skirtos kaimiečiams, gavusiems žemės. Jose buvo pateikiami įvairaus dydžio sodybų suplanavimo, pastatų projektai, brėžiniai. Šiauliuose dirbo iki 1930 m. balandžio mėnesio, kol jam buvo pasiū-

lyta eiti Kauno miesto vyriausiojo inžinieriaus ir Žemės ūkio rūmų statybos skyriaus vedėjo pareigas, kurias sąžiningai vykdė iki 1938 m.

1932 m. K. Reisonas tapo Lietuvos piliečiu.

1938–1940 m. architektas K. Reisonas vertėsi privačia praktika. Pirmosios sovietų okupacijos metais su šeima išvyko į Vokietiją, bet, Lietuvą okupavus vokiečiams, vėl grįžo. 1941–1944 m. Karolis Reisonas – Panevėžio miesto inžinierius, burmistras.

1944 m. pasitraukė į Vokietiją, tremtinių stovyklose mokytojavo gimnazijose bei dirbo kitus su techniniu išsilavinimu susijusius darbus. Praleidęs ketverius pokario metus Vokietijoje, K. Reisonas su šeima 1950 m. išvyko gyventi į Australiją. Čia jis iki senatvės dirbo architektu viešųjų darbų įstaigoje (Department of Works, Commonwealth of Australia, nuo 1973 m. – Department of Housing and Construction, toje pačioje institucijoje). Mirė K. Reisonas Adelaidėje 1981 m. liepos 17 d., sulaukęs 87 metų amžiaus.

Karolis Reisonas paliko žymų pėdsaką Lietuvos tarpukario architektūroje, buvo kūrybingas architektas ir administratorius. Dar tebegyvendamas Šiauliuose 1928 m. K. Reisonas parengė evangelikų liuteronų bažnyčios Staklių gatvėje projektą, 1933–1934 m. pagal jo projektą Pasvalyje buvo pastatyta valstybinė aukštesnioji komercijos mokykla.

1935 m. pagal jo projektą Biržuose buvo pastatytas originalus Kęstučio ir Rotušės gatvių sankryžoje kampinis namas – Žemės ūkio smulkaus kredito banko pastatas bei greta – puošnus, bokštelių padabintas gyvenamasis namas (Kęstučio 4).

Jo kūrybinėje biografijoje pats turtingiausias buvo Kauno laikotarpis. K. Reisonas prisidėjo įgyvendinant kai kuriuos visai Lietuvai svarbius pastatų projektus: Vytauto Didžiojo kultūros ir karo muziejaus (dabar – Vytauto Didžiojo karo muziejus, architektas V. Dubeneckis), ►

Kristaus Prisikėlimo bažnyčia – didžiausia monumentalios architektūros bazilikinė bažnyčia Baltijos šalyse. Architektas K. Reisonas

<https://lt.wikipedia.org>

Vargonininkės Živilės pasiekimai

Liepos paskutinę savaitę vyko vasaros fortepijono akademija *Klaipėda Piano Masters*, kurią organizuoja šiuo metu Vokietijoje gyvenantis pianistas Gintaras Januševičius.

Akademija antrus metus į Lietuvos pajūrį sukviečia jaunuosius pianistus iš viso pasaulio: JAV, Australijos, Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Rumunijos, Šveicarijos, Italijos, Estijos, Latvijos, Baltarusijos, Ukrainos, Rusijos, Slovėnijos, Belgijos ir, aišku, Lietuvos. Tarp 25 virtuozų, kurse tobulinusių savo profesinius įgūdžius, buvo pakviesta ir sėmėsi žinių Kauno bažnyčios vargonininkė, pianistė, koncertmeisterė **Živilė Kudirkaitė**.

Studentai gavo ne tik po 3 asmenines fortepijono pamokas, bet ir

lankė paskaitas, kurių temos – nuo sceninės aprangos pasirinkimo iki sveikos mitybos bei poilsio poveikis

rezultatams scenoje.

„V. r. ž.“ inf.

Evangelikų reformatų bažnyčia Kaune, Ožėškienės gatvėje

► „Pienocentro“ rūmų (architektas Vytautas Landsbergis-Žemkalnis). Architektas kaip savivaldybės statybos skyriaus vadovas tuo laiku turėjo daugybę organizacinio darbo, tačiau daug ir projektavo visuomeninių, gyvenamųjų, sakralinių pastatų. 1937–1939 m. Karolis Reisonas suprojektavo Kaune puikios modernistinės architektūros evangelikų reformatų bažnyčią Ožėškienės gatvėje. Didingiausias K. Reisono projektuotas pastatas yra Kristaus Prisikėlimo bažnyčia Kauno Ža-

liakalnyje. Bažnyčia buvo statoma Lietuvos nepriklausomybės dešimtmėčio proga kaip paminklas, įamžinantis šią sukaktį. Deja, užbaigtas tik po 80 metų. Jo suprojektuotos ir iki II pasaulinio karo beveik pastatytos Kauno reformatų bažnyčios likimas dar skaudesnis – ir atgavus Lietuvai Nepriklausomybę bažnyčioje tebešeimininkauja būsimeji policininkai...

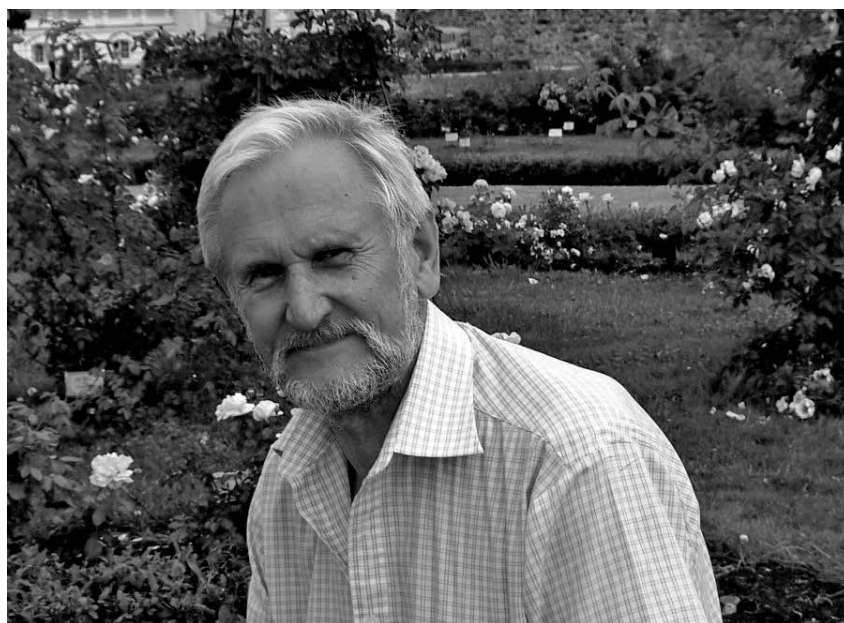
„V.r.ž.“ inf.
pagal straipsnius spaudoje

K. Reisono projektuoti pastatai Biržuose

LERB kurt. DONATAS BALČIAUSKAS – Biržų garbės pilietis

Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugpjūčio 23 d. sprendimu Nr. T-163 „Dėl Biržų rajono savivaldybės garbės piliečio vardo suteikimo“ už nuopelnus Biržų kraštui – darbus, reikšmingus krašto istorijos ir kultūros sklaidai, už iniciatyvą 2017 m. paskelbti Reformacijos metais ir su šia iniciatyva susijusių projektų įgyvendinimą Biržų krašte ir visoje Lietuvoje – Biržų rajono Garbės piliečio vardas suteiktas Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmininkui Donatui Balčiauskui.

Kurt. Donatas Balčiauskas yra Vilniaus biržiečių klubo *Krivulė* aktyvus narys, visuomenininkas. Bendradarbiaudamas su įvairiomis organizacijomis bei institucijomis, rūpinasi atmintinų Biržų krašto vietų paženkliniu, reikšmingiausių Biržų istorijai datų paminėjimu, įžymių žmonių atminimo įamžinimu. Donato rūpesčiu pastatyti paminklai Biržų krašto pirmosioms mokykloms – Biržuose prie Saulės gimnazijos, Nem. Radviliškyje, Papilyje bei Salamiestyje, organizuotas paminklo Reformacijos ir raštijos Lietuvoje pradininkams Vilniuje Reformatų skvere konkursas bei pastaruoju metu rūpinasi šio skvero sutvarkymo tinkamo projekto priėmimu.

Donato Balčiausko kandidatūrą Garbės piliečio vardo suteikimo komisijai svarstyti pateikė Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokykla, UAB *Biržiečių žodis*, Biržų krašto muziejus *Sėla*.

Donatas tapo dvidešimt pirmuoju, kuriam suteiktas Biržų Garbės piliečio vardas. Nominacija įsteigta **1989 metais**. Pirmaisiais Biržų Garbės piliečiais tapo: buvęs Tarybų Lietuvos Ministrų Tarybos pirmininko pirmasis pavaduotojas Ksaveras Kairys, rašytojas, žurnalistas Petras Skodžius ir pasaulinio masto mokslininkas,

Lietuvos mokslų akademijos viceprezidentas dr. Algirdas Žukauskas.

2003 m. Garbės piliečio vardas suteiktas: piešimo mokytojai Monikai Čalkauskaitei, kurios mokiniai daug kartų pelnė tarptautinius apdovanojimus, gydytojui Antanui Dauguviečiui – Biržų ligoninės ilgamečiame vadovui, nusipelnusiam krepšinio treneriui Vladui Garastui ir rašytojui Algimantui Zurbai.

2005 m. šį Vardą pelnė pirmasis Lietuvos olimpietis šaudymo sporte, daugkartinis Pasaulio ir Europos nugalėtojas ir rekordininkas Vladas Turla, visą savo apdovanojimų kolekciją padovanojęs Biržų krašto muziejui *Sėla*.

Tais pačiais metais Biržų Garbės piliečio vardas suteiktas prancūzei Janine Sophie Marie Valstakas-Kaspar, gimusiai lietuvių emigrantų šeimoje, aktyviai remiančiai Biržų VŠĮ ligoninę bei sutrikusio intelekto žmonių organizaciją *Viltis*.

2011 m. – Biržų Garbės piliečiais tapo: stipriausias planetos žmogus (2009 m.), daugkartinis Pasaulio galiūnų čempionatų nugalėtojas Žydrūnas Savickas, monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas, poetas Jonas Strielkūnas, skulptorius Konstantinas Bogdanas ir poetas, filmų kūrėjas, amerikietiškojo avangardinio kino

krikkstatėvis Jonas Mekas. Už humanitarinę ir visokeriopą pagalbą Lietuvos ligoninėms, vaikų namams, darželiams Garbės piliečiu tais metais paskelbtas ir Aleksandras Zeltinis.

2014 m. Biržų Garbės piliečio vardas suteiktas pedagogui, istorikui, muziejininkui, visuomenės veikėjui Algimantui Baubliui ir žurnalistui, kraštotyrininkui, medžio drožėjui Algirdui Butkevičiui.

2017 m. Biržų Garbės piliečiais tapo literatas, kraštotyrininkas, visuomenės veikėjas Valentinas Dagys ir Biržų rajono savivaldybės politinė bei visuomenės veikėja Nijolė Šatienė.

2018 m. sausio 25 d. Biržų rajono savivaldybės tarybos posėdyje priarta siūlymui suteikti Biržų rajono savivaldybės Garbės piliečio vardą Gyčiui Januševičiui (1939–1989) – ilgamečiame Biržų ligoninės chirurgui, aktyviam visuomenininkui, *Tremtinio* klubo, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Biržų rajono tarybos nariui.

Savivaldybės administracijos pastato trečiojo aukšto fojė yra įrengta šių garbių žmonių portretų galerija. Artimiausiu metu ją papildys ir mūsų parapijiečio, Lietuvos ev. reformatų Sinodo kuratoriaus – **Donato Balčiausko** – nuotrauka.

Parengta pagal Biržų rajono savivaldybės informaciją

Šachmatams Biržuose – 400!

Rugsėjo 8-9 dienomis Biržų pi-lyje vyko atviras Lietuvos greitųjų šachmatų čempionatas, skirtas pa-minėti šachmatų atsiradimo Bir-žuose 400-ąsias metines.

1618 m. Biržų-Dubingių kuni-gaikštis Kristupas II Radvila pasirašė sutartis su Rygos meistrui Mauricijumi dėl portatyvinių ir pozityvinių var-gonėlių pagaminimo. Abu muzikos instrumentai turėjo būti daugiafunk-ciniai, t. y., tarnauti ne tik kaip muzi-kos instrumentai. Sutartyse minima: *Tame pozityve turi būti (...) šaškės ir šachmatai...*, „tame portatyve (...) vir-šutiniuose dviejuose stalčiukuose turi būti: viename šachmatai, o kitame šaš-kės, dailaus darbo... ir nurodoma, kad pats ponas Mauricijus turi tuos instru-mentus į Biržus atgabenti.

Čempionatą organizavo: Lietu-vos šachmatų federacija; Biržų krašto muziejus Sėla, Biržų turizmo infor-macijos centras ir Biržų kūno kultū-ros ir sporto centras. Prie šachmatų lentų dvi dienas kovėsi 149 čempio-nato dalyviai, o gyvomis šachmatų figūromis žaidė didmeistrai: viena geriausių lietuvių šachmatininkių pasaulyje Viktorija Čmilytė-Nielsen bei aštuonis kartus Lietuvos čem-pionas, ES vicečempionas kaunietis reformatas Šarūnas Šulskis. Baltosio-mis figūromis žaidė Viktorija, o juo-dosiomis – Šarūnas. Partija baigėsi draugiškomis lygiosiomis.

„V. r. ž.“ inf.

Viktorija Čmilytė-Nielsen
ir Šarūnas Šulskis

*Po ilgos sunkios ligos
rugsėjo 9 d. Vilniuje
mirė Vilniaus biržiečių
klubo Krivulės
aktyvus narys,
Biržų garbės pilietis,
rašytojas, prozininkas,
publicistas
ALGIMANTAS ZURBA
(1942-2018).*

Atsisveikinimas su Tėčiu

Atėjo žmogus – ir išėjo žmogus,
Paviešėjęs pasaulį šiame.
Ir primins jau tikrai atminimas brangus,
Kaip vaikščiojo Jis šia žeme.

Kaip liūdėjo ir džiaugė, mylėjo ir pyko,
Kaip mokėjo išjaust ir sukurt,
Kol pavargo ir šitą pasaulį paliko –
Patyliukais išėjo Kitur.

Jau Jo mėlynos akys nebeglostys anūkų,
Kur išaugo beržais-ąžuolais,
Jau išvargintas kūnas nurimo, susmuko
Ir į žemę sugrįš pelenais.

Tik išlaisvinta Siela, sparnais sumosavus,
Naujam skrydžiui nedrąsiai pakils.
Taip ilgai su šiuo kūnu vienu oru alsavus,
Kiek nustebus nuo jo atsiskirs.

Ir teapsuka ratą, tyra ir besvorė
Viršum tų, kurie liks mylimi,
Apkabina kiekvieną plevenimu oro –
Kad pajustų giliai širdimi.

Jie tą meilę, lig galo gal neišsakytą,
Tik nešiotą giliai savyje,
Kol ant popieriaus lapo nuo pat labo ryto
Nusidriekdavo žodžių gija...

Ir švelnumą, ir ilgesį, kurių neparodė –
Atsiverti atrodė drovu –
Tad ir vėlei išmargintų lapų paklodė
Glaudė gylį tikrųjų jausmų.

Teplevena Jo siela, tejaucia, temato –
Mes patvirtinsime nebyliai,
Kad Jo mylimi žmonės žinojo, suprato
Net ir tai, ką Jis slėpė giliai.

Ir tegu, tam žinojime radus ramybę,
Ji darsyk sumojuoja sparnais,
O paskui tegu nusklendžia į Amžinybę
Jai naujai atvertaisiais keliais.

Kada nors, kai visi mes tenai susirinksim,
Palaimingos būties lengvume,
Nors žinosi ir taip, Tau dar kartą priminsim,
Kaip mylėjom, mylėjom Tave...

Mantas Zurba, Briuselis, 2018-09-09

Rugpjūčio 19 d. Naujosios Akmenės evangelikų bažnyčios pastorius Mindaugas Palionis ir šlovintojai Sigitas Krasauskas, Daiva Palionienė ir Renata Krasauskienė lankėsi Odesos evangelikų reformatų presbiterionų bažnyčioje. Pastorius Mindaugas dalijosi Dievo Žodžiu, šlovintojai giedojo giesmes. Akmeniškiai priėmė Odesos evangelikų reformatų presbiterionų bažnyčios pastorius Valerijus Zadorožnyj. Ši bažnyčia įsikūrė 1842 metais, pačiame Odesos centre. 2001 metais atstatyta amerikiečių misinierių presbiterionų pastangomis. Bažnyčioje ypač didingai skamba vargonai, rengiami akademinės muzikos koncertai. Bendruomenė gyva, aktyvi, pamaldų tvarka labai panaši į Naujosios Akmenės evangelikų bažnyčios. Todėl akmeniškiai čia jautėsi kaip namuose.

Rugsėjo 9 d. Kauno ev. reformatų bažnyčioje pirmą pamokslą sakė šių metų Sinode lektoriumi patvirtintas Dainius Jaudegis.

Rugsėjo 9 d. Naujosios Akmenės evangelikų bažnyčioje pamokslavo

Mindaugas Palionis Odesos evangelikų reformatų presbiterionų bažnyčioje

Dainius Jaudegis.

Kun. Reinholdas Moras
Klaipėdos evangelikų liuteronų kunigas Reinholdas Moras.

Rugsėjo 14 d. Vilniaus reformatų bažnyčioje ir **rugsėjo 16 d.** Biržų bažnyčioje giedojo Linköping (Švedija) bažnyčios choras. Skambėjo Perfect Praise, Jesus is a Rock, My World Needs You, Jesus Christ I The Way, I Denna Ljuva Sommar Tid ir kt. giesmės.

Rugsėjo 15 d. Mokytojų namų Baltojoje salėje įvyko neeilinis Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros ►

Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos suvažiavimo dalyviai. E. Ragelienės nuotrauka

Kodėl atgailavusiems pastoriams reikėtų atleisti, tačiau nereikėtų jų grąžinti į sakyklą

majam persekiojimui bei kalinimui. Nors prezidentas Fordas aiškiai neatškyrė prezidento Niksono ir piliečio Niksono – jam buvo suteikta malonė, kuri apsaugojo jį nuo baudžiamojo persekiojimo ir kalėjimo, bet jis nebuvo grąžintas į prezidento postą.

Taip pat pagalvokime apie kitą JAV įvykusią tragediją, kai 21 metų jaunuolis Dylanas Roofas atėjo į istorinę afrikiečių metodistų episkopalinę bažnyčią, visą valandą meldėsi kartu su grupele ten buvusių žmonių, o tada išsitraukė šautuvą ir pradėjo juos žudyti. Likę gyvi šios bažnyčios nariai atleido devynis žmones, tarp jų ir pastorių, nužudžiusiam D. Roofui, bet šis atleidimo aktas nepadėjo jam kaip piliečiui išvengti valstybės bausmės.

Arba pagalvokite apie sumuštą žmoną. Ji gali atleisti vyrui, tačiau tai nereiškia, kad ji privalo savo skriaudėją ir toliau laikyti savo vyru.

Visi čia minėti žmonės gyvenime atliko du ar net daugiau vaidme-

nų, ir juos visus reikia apsvarstyti ir įvertinti.

Atgailavusiems pastoriams svarbu atleisti, bet tai nereiškia, kad jie turėtų būti grąžinti į tarnystę (bent jau kelerius metus, o gal net ir visai, priklausomai nuo nuodėmės), nes apaštalo Pauliaus išvardytos savybės siejasi su charakteriu. Pastorius nėra tik paprastas krikščionis. Pastorius yra mokytojas ir pavyzdys, kuriuo turėtume sekti. Todėl jis turi būti patikimas ir nepeiktinas. Paulius sako Timotiejui: *Žiūrėk save ir mokymo, būk pastovus tame. Taip išgelbėsi save ir savo klausytojus* (1 Tim 4, 16). Taigi, galima sakyti, kad nuo to, kaip kruopščiai Timotiejus stebi savo gyvenimą ir rūpinasi mokymu, priklauso ne tik jo paties, bet ir jo klausytojų gyvenimas.

Mokymas ir gyvenimas turi eiti kartu, jie negali vienas kitam prieštarauti.

Tad taip, atleiskime atgailavusiam pastoriumi, – juk kuris iš mūsų

be nuodėmės? – tačiau dėl meilės tam pačiam pastoriumi, dėl meilės tiems, kuriuos jis sužeidė, dėl meilės bažnyčiai ir viską stebintiems mūsų kaimynams, dėl meilės Dievui, prašau, neskubėkite grąžinti jo į ankstesnes pareigas, į tarnystę. Kai kurie iš jų tikrai neturėtų būti grąžinami į ankstesnes pozicijas.

Jonathan Leeman

2018-09-05

Iš www.washingtonpost.com

išvertė Lina Tamonytė

Perspausdinta iš www.evangelija.lt

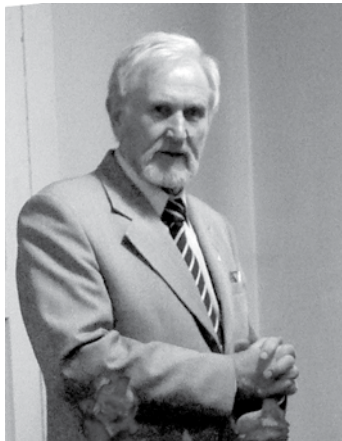
- **draugijos suvažiavimas.** Jame spęsti du klausimai: Draugijos įstatų atnaujinimas ir tvirtinimas, paminklo *Reformacijai ir lietuviško rašto pradininkams* statybos bei skvero/sodo rekonstrukcijos projekto įgyvendinimo peripetijos. Šiuo klausimu priimta Rezoliucija.

Rugsėjo 16 d. – trečiąją rugsėjo sekmadienį – Vilniaus parapijos sekmadieninės mokyklėlės vaikučiai, kartu su tėveliais, pažymėjo ypatingai. Pamaldų metu paskelbus: *Mokyklėlė atidaryta!* mokytoja Džiuljeta buvo pasveikinta gražia rudenine puokšte. Pasibaigus pirmajai pamokėlei, kurios tema eilutė iš Jozuės knygos *Argi ne aš tau įsakiau: „Būk stiprus ir ryžtingas“? Taigi nesibaimink ir nenuogąstauk, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, yra su tavimi, kur tik tu eitumei!* [Joz 1,9] – visi vaikučiai su tėveliais ir mokytojomis važiavo paklaidžioti po *Kukurūzų labirintą*.

Kukurūzų labirintas

Sveikiname

Nuo pat jaunystės stiprini tikybą
Sunkių Bažnyčiai negandų laiku.
Buvai, esi Tu sąžinė tikros vienybės,
Žengi pramintu protėvių taku.
Tau linkim laimės, džiaugsmo, optimizmo!
Koksai buvai, esi ir būki –
Kilnus, garbingas, prakilnus.
Tu – pavyzdys jaunimui
Dvasia stiprybės, santarvės jausmu.

*Vilniaus ev. reformatų parapijos narį,
nepailstantį Reformacijos istorijos
ir kultūros draugijos pirmininką,
Lietuvos Reformatų Bažnyčios Sinodo ilgametį direktorių,
buvusį Konsistorijos prezidentą,
kuratorių DONATĄ BALČIAUSKĄ
75-ojo gimtadienio proga
sveikina visos Lietuvos reformatai.*

***Atleisk man, VIEŠPATIE, atleisk, ir neskaityk kiek metų,
ir neskaityk kiek pražudžiau dienų, priglausk sugrįžusį iš
tolstančių verpetų ant atgailos pilkųjų pelenų...***

/B. Brazdžionis/

*Mirus RITAI KRIKŠČIKAITAI-NIKOLAJIEVIENEI,
nuoširdžiai užjaučiame brolių Gytį, dukras, anūkus
ir kitus artimuosius.*

Vilniaus ev. reformatų parapija

**SPALIO 7 d. STARTUOJA
LAIDA EVANGELIKAMS**

„KELIAS“

**„LRT Plius“ kanalu
sekmadienį 8.30 val.,**

**Laidos redaktorius
Tomas Pavilanskas-Kalvanas,
el.p. tomaspaka@gmail.com
mob. tel. 8 676 05538**

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944

www.klion.lt

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.p. dalija.gudliauskiene@gmail.com

Parėngė Dalija Gudliauskiene,
tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino
Genovaitė Mikalajūnienė,
Damian Finer

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisy ir trumpina
savo nuožiūra

9 772029 512000

**Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.**